

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата юридичних наук, доцента Проць Іванни Миколаївни на дисертаційне дослідження Брегіна Івана Михайловича «Протидія порушенням бюджетного законодавства підрозділами Національної поліції України», подане на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право

Актуальність теми дослідження. Війна, розпочата Росією проти України зумовила значні зміни як у суспільному житті, так і у виконанні завдань органами публічної влади. В умовах відсічі ворогу та воєнного стану підрозділи Національної поліції виконують бойові завдання на лінії зіткнення, забезпечують широкий спектр соціальних та правоохоронних послуг на деокупованих територіях, здійснюють заходи щодо розкриття воєнних злочинів тощо. Однак, забезпеченню охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтриманню публічної безпеки і порядку, профілактиці правопорушень приділяється не менша увага. Серед важливих напрямів роботи поліції є й протидія розкраданням бюджетних коштів та іншим правопорушенням у бюджетній сфері.

У дослідженні Брегіна І.М. зроблена спроба проаналізувати проблеми діяльності підрозділів Національної поліції як суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства, виокремити для вивчення та осмислення їх функції, повноваження та форми взаємодії з іншими суб'єктами попередження бюджетних правопорушень. Враховуючи необхідність реформування правоохоронних органів з метою наближення їх функціонування до європейських стандартів, а також високий рівень актуальності проблем впливу держави на сферу публічних фінансів в умовах війни, у дослідженні порушуються питання і визначаються механізми діяльності підрозділів Департаменту стратегічних розслідувань та слідчих підрозділів поліції у сфері протидії порушенням бюджетного законодавства, пропонуються системні зміни до нормативно-правових актів.

Актуальності дослідженню додає також й послідовне оновлення правового статусу правоохоронного органу, на який покладаються завдання щодо протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки – Бюро економічної безпеки України. Зміни його статусу також зумовлюють необхідність наукових досліджень механізмів узгодженої діяльності у сфері протидії бюджетній деліктності, у тому числі з підрозділами Національної поліції.

Зважаючи на викладене, а також з огляду на відсутність комплексних монографічних наукових праць із досліджуваної проблематики, необхідність дослідження протидії порушенням бюджетного законодавства підрозділами Національної поліції України є актуальною та своєчасною.

Достовірність та наукова новизна одержаних результатів.

Достовірність одержаних результатів досягнуто дисертантом завдяки використанню наукових методів та значного масиву вітчизняної наукової, нормативної і публіцистичної літератури.

Автором акцентовано увагу на дослідженні положень чинного вітчизняного законодавства та на проєктах нормативно-правових актів, що стосуються регулювання організації діяльності та функціонування підрозділів Національної поліції як суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства.

Цінність роботи полягає у ґрунтовному аналізі правового регулювання діяльності поліції у сфері протидії бюджетній деліктності, а також визначення її ролі у системі суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства.

Зважаючи на це, можна констатувати, що достовірність отриманих висновків і обґрунтованість запропонованих рекомендацій, визначається правильно обраним методологічним підходом до здійсненого дослідження.

Дисертантом достатньо використано нормативний, емпіричний та науковий матеріал. Кількісні та якісні характеристики використаних

матеріалів, докладний їх аналіз є основою для забезпечення достатнього рівня достовірності та обґрунтованості дисертаційної роботи.

Наукова новизна результатів дисертації. Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що дисертація є одним із перших у вітчизняній правовій науці монографічним дослідженням протидії порушенням бюджетного законодавства підрозділами Національної поліції України. Аналіз чинних норм права, нових поглядів і тенденцій розвитку суспільних відносин у цій сфері дало змогу обґрунтувати низку висновків і пропозицій, у тому числі щодо удосконалення нормативно-правових актів.

У результаті дисертаційного дослідження сформульовано та обґрунтовано низку концептуальних положень, що відрізняються науковою новизною і мають важливе теоретичне та практичне значення. Оцінюючи наукову новизну основних положень висновків і рекомендацій необхідно відзначити, що у роботі порушені раніше недостатньо розроблені наукові та практичні завдання, розв'язання яких дозволило отримати результати теоретико-прикладного характеру.

Насамперед, це стосується таких положень дисертаційного дослідження як: визначення адміністративно-правового статусу підрозділів Національної поліції як суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства; поділу повноваження підрозділів Національної поліції щодо протидії порушенням бюджетного законодавства; визначення взаємодії підрозділів Національної поліції з іншими суб'єктами протидії порушенням бюджетного законодавства; надання пропозицій щодо закріплення профілактичної функції підрозділів Департаменту стратегічних розслідувань як суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства у Положенні про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України.

Структура роботи, виклад тексту, оформлення – здійснені відповідно до вимог, які пред'являються до написання такого виду робіт. Зміст дисертаційного дослідження складається зі: вступу, трьох розділів,

поділених на сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі дисертантом визначено актуальність теми роботи, а також її основні загальні характеристики.

У першому розділі запропоновано адміністративно-правовий статус підрозділів Національної поліції як суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства розглядати як закріплену на нормативно-правовому рівні сукупність змістовних (мета, завдання, функції, повноваження) та організаційно-структурних елементів, які дають змогу цим суб'єктам впливати на бюджетну деліктність і взаємодіяти з іншими суб'єктами системи. Також обґрунтовано, що у системі суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства підрозділи Національної поліції, серед яких найбільшим обсягом повноважень наділені підрозділи Департаменту стратегічних розслідувань і слідчі підрозділи, належать до групи правоохоронних та антикорупційних органів (суб'єкти правозастосування), які на спеціальному рівні здійснюють функції щодо профілактики, припинення, проведення оперативно-розшукових заходів, розслідування кримінальних правопорушень у бюджетній сфері, віднесених до підслідності поліції.

Другий розділ дисертації присвячений дослідженню функцій та повноважень підрозділів Національної поліції як суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства. Заслугує на підтримку позиція дисертанта щодо доцільності основними функціями підрозділів Національної поліції як суб'єктів протидії порушенням бюджетного законодавства вважати профілактичну, оперативно-розшукову та кримінально-процесуальну (слідчу), які не лише відображають основний зміст діяльності поліції, але й відповідають функціям суб'єктів системи протидії порушенням бюджетного законодавства. А повноваження цих підрозділів варто згрупувати таким чином: повноваження здійснювати оперативно-розшукову діяльність; кримінально-процесуальні

повноваження; адміністративно-юрисдикційні повноваження; інформаційно-аналітичні повноваження; організаційні повноваження.

У третьому розділі дослідження дисертант розкриває проблемні питання взаємодії підрозділів поліції з іншими суб'єктами протидії порушенням бюджетного законодавства. Автором зокрема доведено, що взаємодію підрозділів Національної поліції з іншими суб'єктами протидії порушенням бюджетного законодавства слід розуміти як функціонально-обумовлену, організаційну та правову узгоджену діяльність цих суб'єктів з метою ефективного виконання своїх функцій щодо обмеження кількості проявів порушень бюджетного законодавства до фінансово безпечного, соціально толерантного рівня. Обґрунтовано, що формами взаємодії підрозділів Національної поліції з іншими суб'єктами протидії порушенням бюджетного законодавства доцільно вважати зовнішній, як правило, нормативно-закріплений, прояв узгодженої діяльності цих суб'єктів з метою попередження, виявлення, припинення та розслідування порушень бюджетного законодавства.

Наукове та практичне значення представленої дисертації полягає в тому, що результати роботи можуть бути використані у правотворчій діяльності для розробки пропозицій щодо вдосконалення чинних нормативно-правових актів і розроблення проєктів законодавчих та підзаконних правових актів, що сприятиме вдосконаленню адміністративно-правового статусу підрозділів поліції.

Результати дослідження можуть використовуватись в освітньому процесі – у рамках проведення занять у закладах вищої освіти, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальностями «Право» та «Правоохоронна діяльність».

Дисертація є самостійним науковим дослідженням, у якому викладено теоретичні положення щодо протидії порушенням бюджетного законодавства підрозділами Національної поліції України. Усі наукові положення, висновки, рекомендації, винесені на захист, є авторськими.

Апробація результатів дослідження. Основні положення і висновки, практичні рекомендації дисертаційної роботи були обговорені і схвалені на засіданнях кафедри адміністративного права та адміністративного процесу Львівського державного університету внутрішніх справ.

Окремі результати дослідження були оприлюднені в доповідях на науково-практичних заходах, а саме на: науковому семінарі «Конституційні права і свободи людини та громадянина в умовах війни та післявоєнний період» (м. Львів, 21 червня 2024 р.), науково-практичному семінарі «Фінансова безпека: теоретичні та прикладні аспекти» (м. Львів, 23 листопада 2023 р.), круглому столі «Безпекові аспекти управління організаціями в умовах війни та повоєнної відбудови держави» (м. Львів, 12 травня 2023 р.), науково-практичному семінарі «Соціальні, економічні та психологічні аспекти діяльності Національної поліції України» (м. Львів, 19 листопада 2020 р.) та інших.

У публікаціях достатньо відображені усі основні положення дисертаційного дослідження.

Водночас, підкреслюючи теоретичну і практичну цінність дисертаційного дослідження Брегіна І.М., позитивно оцінюючи його загалом, наголошуємо, що окремі положення дисертації носять дискусійний характер, потребують більш глибокого дослідження:

1. Зважаючи на теперішню ситуацію в країні, коли важливим є забезпечення ефективного використання публічних коштів, актуальності дослідженню додало б ґрунтовне розкриття особливостей протидії розкраданню бюджетних коштів, виділених для військових потреб та на відбудову інфраструктурних об'єктів, оскільки оперативно-розшукова та слідча діяльність у цих сферах підрозділів Національної поліції має свої особливості.

2. У підрозділі 3.2 «Взаємодія підрозділів Національної поліції з органами бюджетного контролю у протидії порушенням бюджетного

законодавства» автором проаналізовано взаємодію з органами і підрозділами Рахункової палати, Державної аудиторської служби та Державної казначейської служби. Доцільно було б дослідити взаємодію й з ще одним суб'єктом бюджетного контролю – місцевими фінансовими органами, оскільки вони відіграють значну роль у системі фінансового контролю за використанням бюджетних коштів.

3. На с. 189 дисертації автор наголошує на актуальності створення ефективної системи взаємодії суб'єктів, які протидіють бюджетній деліктності, із нормативно-правовим закріплення координаційного центру такої системи. При цьому якщо на необхідності взаємодії у дисертації достатньо звернено увагу з відповідною аргументацією, то дослідження щодо визначення координаційного центру системи протидії порушенням бюджетного законодавства автором було здійснено фрагментарно.

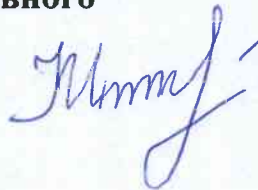
У той же час, висловлені зауваження суттєво не впливають на загальну позитивну оцінку результатів наукового дослідження.

Вищевикладене дозволяє зробити висновок, що дисертаційне дослідження Брегіна Івана Михайловича «Протидія порушенням бюджетного законодавства підрозділами Національної поліції України», є завершеною самостійною науковою працею, в якій отримані нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують наукове завдання, яке має істотне значення для науки фінансового права, тобто за своєю актуальністю, науковою новизною постановки та вирішення досліджених проблем, високим теоретичним рівнем та практичною цінністю, достовірністю та обґрунтованістю отриманих результатів повністю відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а також положенням освітньо-наукової програми «Право» для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

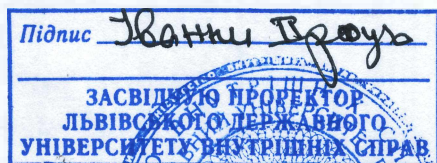
– доктора філософії – за спеціальністю 081 «Право» у Львівському державному університеті внутрішніх справ.

Рецензент:

**доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін
Інституту права Львівського державного
університету внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, доцент**

Іванна ПРОЦЬ

Мірош Турковський